

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 28

Kính thưa sư trưởng, kính thưa chư vị pháp sư, chư vị đồng tu, A Di Đà Phật!

Sáng nay chúng ta bắt đầu học chương thứ năm “Phiếm ái chúng” trong Đệ Tử Quy, nội dung của chương Phiếm ái chúng, dùng ngôn ngữ hiện nay để nói tức là làm sao để xây dựng mối quan hệ tốt với người khác, trước tiên quan trọng nhất là phải biết công hiến, biết yêu thương người khác, có câu *“yêu người thì được người yêu, kính người thì được người kính”*. Có một số bạn nói rằng, nếu chồng tôi đối xử tốt với tôi, tôi nhất định sẽ đối xử tốt với anh ấy; bạn tôi phải đối xử tốt với tôi trước thì tôi mới đối xử tốt với họ. Như vậy có được không? Cuộc đời cứ ở đó chờ đợi, mệt mỏi lắm, lo được lo mất. Khi chúng ta nói lời hay với người khác, người có được lợi ích trước tiên là ai? Khi lời hay này khởi lên trong đầu chúng ta, tế bào toàn thân của chúng ta đã nhận được lợi ích. Thực sự là lợi ích người nhất định lợi ích mình, tổn hại người nhất định không lợi ích mình, ngược lại còn tổn hại chính mình. Chúng ta xem sắc mặt của người xấu như thế nào? Khi chúng ta xem phim, vừa xem liền biết ai là người tốt ai là người xấu. Tại sao sắc mặt của họ lại trở nên như vậy? Không phải là sau khi sanh khởi suy nghĩ xấu đó sao? **Tướng do tâm sanh, làm tổn hại sức khỏe của chính mình, lại tổn hại phước báo của chính mình, cho nên tổn hại người khác chắc chắn không mang lại lợi ích cho mình. Khi chúng ta hiểu được chân tướng này thì nên dùng chân tâm để đối đãi với bất kì người vật việc nào.**

Buổi sáng chúng ta có nói tới, tâm yêu thương của một người, **tâm biết quan tâm của một người nhất định phải được bồi dưỡng từ gia đình, từ hiếu thảo cha mẹ mà mở rộng thành tôn kính, cung kính với tất cả cha mẹ, tất cả trưởng bối.** Đất nước xã hội là một thể tương trợ lẫn nhau, toàn xã hội là một đoàn thể giúp đỡ lẫn nhau, nếu như hôm nay không có sự cống hiến của các ngành các nghề, vậy thì ăn uống, quần áo, nơi ở, đi lại, giáo dục, giải trí sẽ đều có vấn đề xảy ra. Tôi nhớ lúc ở Hải Khẩu, quai ba lô của tôi bị đứt, tôi đi tới trước cửa một trạm xe, để cho chú sửa đồ giúp tôi sửa nó, sau khi sửa xong tôi rất vui liền hỏi chú hết bao nhiêu tiền, chú nói hết một đồng. Chỉ một đồng mà đã cứu sống được chiếc ba lô của tôi, thực sự rất biết ơn chú, bởi vì trong cuộc sống của chúng ta cần người có chuyên môn ở rất nhiều ngành nghề giúp thành tựu cho chúng ta.

Cho nên chúng ta phải tôn trọng mỗi một ngành nghề, dùng tâm bình đẳng, tâm cung kính, khi người làm trưởng bối như chúng ta có thái độ như vậy thì thế hệ sau cũng sẽ có tâm cung kính như vậy.

Có một lớp học, một hôm học sinh nói với thầy giáo rằng: thưa thầy, chú giao nước mỗi ngày đổi nước cho chúng em thật vất vả. Có một chú giao nước mỗi ngày đều tới đổi bình nước cho chúng uống, công việc khá nặng nhọc. Học sinh đề nghị: thầy ơi, ngày mai có phải là tụi em nên cảm ơn chú ấy? Học sinh đưa ra đề nghị như vậy, thầy giáo nghe xong rất vui liền nói: được, ngày mai chúng ta tới cảm ơn chú ấy. Khi chú giao nước bước vào, mặt không biểu cảm, cũng làm công việc như mọi ngày vậy. Học sinh nhìn thấy chú đi vào liền đồng thanh nói: chào chú! Chú ấy còn chưa hiểu chuyện gì liền gật đầu, sau đó khi chú đổi bình nước, tất cả các bạn nhỏ lại nói: cảm ơn chú, chú vất vả rồi. Chú giao nước liền tươi cười rạng rỡ, từ đó về sau, chỉ cần tới lớp học này đổi nước chú đều cười rất tươi. **Khi chúng ta cung kính với người thì họ sẽ cung kính chúng ta, khi chúng ta luôn biết cảm ơn người thì con người chung sống với nhau sẽ vô cùng hòa hợp.**

Cuộc sống của chúng ta chỉ cần gặp được người thuộc các thành phần khác nhau đều nên tôn trọng, khen ngợi khẳng định họ. Tôi nhớ đêm giao thừa nhìn thấy rất nhiều người làm công tạm thời xếp một hàng dài ở trước cửa bưu điện. Những người này dự định làm gì? Đi gửi tiền về cho người thân, mặc dù họ kiếm không được nhiều tiền, nhưng mà họ luôn nghĩ tới phải hiếu thuận cha mẹ, phải nuôi dưỡng gia đình của họ, từ đó chúng ta cũng thấy được họ đáng để chúng ta tôn kính.

Ngoài các ngành nghề phải cung kính ra, chúng ta cũng phải dẫn dắt con trẻ, còn có những người nào cần chúng ta quan tâm? Mọi người cảm thấy trong xã hội của chúng ta còn có những người nào cần chúng ta quan tâm? Hiện nay gọi họ là những mảnh đời bất hạnh, là những người không có năng lực sinh hoạt. Thực ra thái độ yêu thương bảo vệ những người như vậy, trong lời dạy bảo mấy ngàn năm trước đã từng nhắc tới. Trong “Lễ Ký – chương Lễ Vận Đại Đồng” có một câu mà các vị Thánh Hiền lưu lại dạy chúng ta **“Đạo lớn được thi hành thì thiên hạ là của chung”**, hi vọng tâm của mỗi người chúng ta luôn vì xã hội, vì đất nước; **“không chỉ riêng yêu cha mẹ mình, yêu con mình, mà kẻ già được nuôi dưỡng trọn đời, trai tráng có chỗ dùng, con trẻ được chăm sóc đến trưởng thành”**, còn có **“người quan quả cô độc tàn tật đều được nuôi dưỡng”**. Quan quả cô độc là chỉ những người khá khốn khó, “quan” là người mất vợ, “quả” là người mất chồng, “cô” là người mất cha mẹ, “độc” là người già mất con cái, còn có những người tàn tật, chúng ta đều nên dẫn đầu quan tâm họ nhiều hơn, tôn trọng họ nhiều hơn. Khi chúng

ta có thái độ như vậy, xã hội sẽ tràn đầy không khí hài hòa, chỉ cần phong khí xã hội xoay chuyển, cuộc sống của chúng ta mới hòa thuận vui vẻ.

Vậy bắt đầu làm từ ai? Trong Luận Ngữ có câu, **“Ở nơi có nhân đức là tốt đẹp, sống nơi thiếu nhân đức sao gọi là hiểu biết”? Sống ở nơi nhân đức thì rất tốt đẹp, có thể tăng trưởng đạo đức, học vấn của chính mình.** Đi đâu tìm nơi có tâm nhân từ đây? Hiện nay có dễ tìm không? Chúng ta không thể đùn đẩy trách nhiệm, “hưng vong của đất nước, ai cũng có trách nhiệm”, bắt đầu từ chính mình, từ nơi ở của mình, phải biết đi nhặt rác, biết đối đãi tốt với người thân, láng giềng hòa thuận. Khi phong khí này dần dần được phát động từ chúng ta thì có thể đánh thức hành vi thiện của rất nhiều người.

Có một cụ già sống ở chung cư, người sống trong chung cư này không qua lại với nhau. Có một hôm cụ già tới gõ cửa nhà hàng xóm, sau đó nói rằng: con trai tôi gửi một giỏ nho cho tôi, một mình tôi ăn không hết, nhà anh chị có đĩa để đựng không, tôi chia cho mọi người cùng ăn. Người trẻ tuổi sống đối diện lấy ra ít đĩa, sau khi chia nho xong thì phân phát cho mọi người ở trong tòa nhà cùng ăn. Vốn là mọi người không biết nhau, từ lúc bắt đầu tặng nho thì mới nói chuyện với nhau, dần dần quen thuộc hơn. Trước đây mọi người để xe đạp ở dưới lầu rất loạn, sau đó nhờ quen biết nhau mà bắt đầu tôn trọng nhau hơn, tự động xếp xe đạp một cách gọn gàng. Khi con cái nhà hàng xóm chưa tìm được việc làm, mà trong tòa nhà lại có người mở công ty, sau khi quen biết nhau thì cũng chủ động đề cho con cái người kia tới công ty làm việc thử. Tự nhiên mà mọi người quen thuộc nhau hơn.

Giữa người với người nếu như không giao lưu thì càng ngày càng xa lạ, nếu như có người dẫn đầu thì thực tế sẽ đánh thức được tình người. Sau đó có một hôm, một thanh niên từ xa nhìn thấy cụ già đi trên đường, phía trước có một sạp trái cây, chủ sạp nói với cụ: cụ ơi, cụ có muốn mua một thùng nho nữa không? Bạn trẻ này nghe được mới biết thùng nho không phải là do con trai của cụ gửi tới, mà là cụ tự bỏ tiền ra mua. Hàng xóm với nhau phải nhờ vào sự chân thành của chúng ta để dẫn dắt, cho nên sau khi mọi người trở về có thể hoảng dương điều gì trước? “Đệ Tử Quy”, phải thường mời khách, thường tặng quà, lúc khách tới thì mời khách ăn trái cây, ăn bánh, không tới hai ba lần thì tôi bảo đảm bạn không cần lấy bánh, không cần lấy trái cây nữa, bạn có tin không? Chắc chắn là như vậy, lòng người đều rất thiện lương.

Chúng tôi phổ biến văn hóa truyền thống ở Hải Khẩu, trải qua một hai tháng, mỗi lần tan học đi xuống bếp đều nhìn thấy có rau, có trái cây, cũng không biết là do ai mang tới? Tại sao lại không biết là ai mang tới? Bình thường chúng ta tặng quà cho người khác, lúc tặng thì sợ người khác không nhìn thấy mình tặng cái gì, còn phải giơ lên nói “cái này

là tôi tặng đó”, lo lắng người khác không nhớ tới nhân tình này, “nhận ủy thác của người thì phải làm trọn vẹn”, nếu dùng tâm mong cầu để qua lại với người khác thì thật sự quá mệt! Khi chúng ta dùng tâm không mong cầu, tâm chân thành để đối đãi với người khác, người khác cũng hi vọng những gì họ bỏ ra không cần báo đáp, cho nên thực sự có người mang tới rất nhiều đồ ăn mà không biết là ai mang tới. Mà họ cũng rất hoan hỉ khi có thể chia sẻ những đồ ăn này với tất cả thầy cô, điều này cũng thể hiện tâm cảm ơn, biết ơn của họ. **“Ở nơi có nhân đức là tốt đẹp” phải dựa vào tu thân của chính mình, tề gia của chính mình, tiếp đó tự nhiên sẽ mở rộng được tầm ảnh hưởng.**

Ngoài những người bất hạnh cần phải yêu thương ra, mọi người cảm thấy có cần phải yêu thương người xấu không? Kẻ ác ắt có chỗ đáng thương, chúng ta cũng hiểu được, nguyên nhân là do “Tính ấy gần giống nhau nhưng do thói tục mà khác nhau, nếu không dạy thì cái tính ấy thay đổi”. Ở Hải Khẩu tôi có gặp được một vị trưởng giám ngục, ông ấy chủ động tới ăn cơm cùng thầy cô của trung tâm, ông nói: tôi hi vọng biến nhà tù thành trường học, bởi vì những người đó đều ở trong tù mấy năm, nếu như có thể dạy dỗ tốt cho họ, không chừng họ có thể làm một con người mới. Chúng tôi nghe xong rất hoan hỉ, thực sự là chư Phật – Bồ Tát thị hiện trong tất cả các ngành các nghề, đến nhà tù cũng có Bồ Tát. Chúng tôi cũng rất nhiệt tình báo đáp ông, chỉ cần có nhu cầu gì, thầy cô ở trung tâm nhất định giúp đỡ hết mình. Đương nhiên quan trọng hơn là phải nói để ông thông suốt, muốn dạy cho những người đang chịu hình phạt trong tù, rốt cuộc phải bắt đầu từ chỗ nào để khiến cho quan niệm của họ thay đổi, để đức hạnh của họ được nâng lên. Phương pháp này phải nhờ vào chúng ta dẫn dắt, chia sẻ.

Nếu như muốn tổ chức khóa học ở trong tù, mọi người cảm thấy phải làm từ chỗ nào? Phải chuẩn bị cho tốt, nói không chừng khi bạn trở về sẽ có người tới tìm bạn. Phải bắt đầu từ chỗ nào? **Từ Đệ Tử Quy. “Kẻ đi học, ắt phải học từ chỗ ban đầu, từ sách tiểu học đến sách tứ thư”, thực ra đọc sách phải có thứ tự, xây dựng đức hạnh nhất định phải bắt đầu từ “Tiểu học”.** “Tiểu học” này không phải là đi học tiểu học, mà là một cuốn sách do Chu Hi phụ tử biên soạn, chuyên dạy lễ nghĩa làm người, làm việc, quét dọn, đối đáp, tiến thoái, mà làm người trước tiên thì hiếu đạo là cái gốc. Nhưng cuốn sách này được biên soạn cách chúng ta mấy trăm năm, trong nội dung sách có một số cách dùng từ khác biệt rất nhiều đối với tình hình xã hội hiện nay. Lý Dục Tử phụ tử thời nhà Thanh đã tổng hợp những nội dung trọng điểm trong cuốn sách Tiểu Học, sau đó lấy một đoạn trong Luận Ngữ của Khổng lão phu tử làm cương lĩnh, biên soạn thành cuốn Đệ Tử Quy. Trong Luận Ngữ có câu *“Đệ tử qui - phép người con - Thánh nhân dạy - hiếu để trước - kẻ cần tín; Yêu bình đẳng - gần người nhân - có dư sức - thì học văn”*. Dùng bảy câu này làm cương lĩnh cộng thêm trọng điểm trong cuốn tiểu học, biên soạn thành cuốn

Đệ Tử Quy với 1080 chữ, ông đã nắm bắt được cương lĩnh làm người làm việc. **Cho nên chỉ cần muốn tăng trưởng đức hạnh, chúng ta có thể bắt đầu từ Hiếu đạo, từ Đệ Tử Quy.**

Người xấu cũng cần được chỉ dạy, bao dung và tha thứ, như vậy họ mới có cơ hội sửa đổi làm mới bản thân. Nếu như họ thường xuyên gặp phải bài xích, có thể ra tù họ lại phạm tội lớn hơn, “Khen người ác - chính là ác - ác cùng cực - tai họa đến”. Năm ngoái xảy ra một vụ án lớn, có một sinh viên tên là Mã Gia Tước đã giết bốn bạn học, khiến cho dư luận và giới giáo dục bị chấn động, mọi người thảo luận rất nhiều. Tôi cũng hỏi bạn bè mình, Mã Gia Tước giết bốn bạn học, anh có cách nhìn như thế nào về việc này? Có một số người cảm thấy, người như vậy phải mau chóng xử tử. Hỏi một số người làm trong ngành giáo dục, thái độ của họ không giống vậy, họ cảm thấy một sinh viên còn trẻ tuổi như vậy, còn chưa bước ra xã hội, tại sao lại làm ra chuyện trái lương tâm như vậy? Mọi người cảm thấy là tại sao? Em ấy còn chưa bước ra xã hội, vậy thì em ấy bị ảnh hưởng bởi điều gì? Ảnh hưởng của gia đình, của nhà trường.

Từ Mã Gia Tước mà chúng ta thấy được, nguyên nhân là do bạn học thường xuyên chế nhạo em, nhục mạ em, dần dần oán khí trong lòng em tích tụ lại. Đến lúc không thể nhịn được nữa mới làm ra chuyện tàn nhẫn như vậy, sau đó thì giết bốn bạn học. Mã Gia Tước chưa từng học Đệ Tử Quy, nếu như em ấy được học câu “lời nhường nhịn - tức giận mất”, nếu như em ấy học được câu “Phàm là người - đều yêu thương; Anh thương em - em kính anh - anh em thuận - hiếu trong đó”, bởi vì cuộc đời của em chưa từng được học những lời dạy bảo lí trí này, cho nên khi gặp chuyện không thể nào sanh ra thái độ như vậy, chỉ biết tùy thuận theo phần nộ, tùy thuận theo phiền não. Đứng trên một góc độ khác, tại sao bốn bạn học này lại gặp phải tai họa sát thân? Cũng do chưa học Đệ Tử Quy, “Người có lỗi - chớ vạch trần - việc riêng người - chớ nói truyền; Khen người ác - chính là ác; Không nịnh giàu - chớ khinh nghèo”. Không được coi thường người khác, vì ngạo mạn đã chiêu cảm tai họa sát thân. Trong đó có một em sinh viên đáng lẽ cũng bị giết, nhưng sau cùng lại thoát được một kiếp, sau khi tìm hiểu biết được, bởi vì em sinh viên này từng giúp Mã Gia Tước xới cơm một lần, Mã Gia Tước ghi nhớ ở trong lòng, cho nên em sinh viên này mới thoát khỏi kiếp nạn.

Cho nên người ác đến đâu thì họ có biết ai đối xử tốt với họ, ai đối xử không tốt với họ không? Họ biết rất rõ. **Khi con cái của chúng ta dùng tâm cung kính để đối xử với người khác, vậy thì cuộc đời của chúng sẽ hóa giải rất nhiều ác duyên và tai họa.** Nếu như chưa học được tâm cung kính, vậy thì cuộc đời có thể sẽ tăng thêm rất nhiều nguy cơ và chướng ngại. Mã Gia Tước đã bị xử tử, nhưng chúng ta làm cha mẹ, làm thầy

cô cũng phải suy ngẫm về chuyện này. Chỉ cần con trẻ không có lý trí, cuộc đời của chúng thực sự rất khó đi; chỉ cần từ nhỏ chúng biết cung kính, biết yêu thương thì cuộc đời của chúng càng đi càng thênh thang.

Ngoài yêu thương người khác, chúng ta còn phải yêu thương chúng sanh nào? Yêu thương tất cả động vật. Trên thảo nguyên Tây Tạng có rất nhiều linh dương Tây Tạng, một hôm một người thợ săn sau khi ngủ dậy bước ra ngoài, nhìn thấy xa xa có một con linh dương Tây Tạng đang đứng, ngay lập tức ông lấy ra súng săn nhắm bắn linh dương. Con linh dương biết được không chạy kịp nên đứng đó nhìn thợ săn, đột nhiên linh dương quỳ hai chân xuống. Người thợ săn rất kinh ngạc, bởi vì từ lúc ông làm thợ săn tới giờ chưa từng gặp qua trường hợp như vậy, tuy vậy nhưng ông vẫn bóp cò bắn chết con linh dương. Sau khi mang xác con linh dương về, mổ bụng ra mới biết con linh dương này đang mang thai, bởi vì mang thai nên nói mới quỳ xuống xin người thợ săn tha cho đứa con của nó. Người thợ săn nhìn thấy cảnh này, trong lòng rất cảm động, cũng rất hối hận, bởi vì chuyện này mà ông vứt súng săn đi, từ đó trở đi không giết hại động vật nữa.

Tiên sinh Bạch Cư Dị từng viết một bài thơ như sau “ai nói sanh mệnh chim nhỏ bé, cũng có cốt nhục cũng lớp da, khuyên người đừng bắt chim trên cành, chim non trong tổ chờ mẹ về”. Con người tuyệt đối không được vì dục vọng của chính mình, cảm thấy chơi vui mà đi chơi đùa động vật, tổn hại động vật, nếu không thì quả báo rất tàn khốc. Đức Phật cũng từng nói rằng, nếu muốn thế gian không còn nạn đao binh, trừ phi chúng sanh không ăn thịt nữa, trừ phi con người không làm hại sinh linh nữa, nếu không thì oan oan tương báo biết bao giờ hết. Chúng ta dùng tâm thông cảm để cảm nhận động vật cũng biết đau, động vật cũng có tình yêu thương cha mẹ con cái, chúng ta không nên để chúng phải đau khổ, niềm vui của chúng ta lại xây dựng trên nỗi đau của chúng.

Có một thợ săn đặt bẫy để bắt chồn, hôm đó ông đi kiểm tra thấy bẫy đã bắt được một con, nhưng mà khi lại gần thì phát hiện chỉ còn lại bộ da chồn. Ông rất kinh ngạc, rốt cuộc con chồn này đã chạy đâu mất? Ông đi theo vết máu để tìm, con chồn này dùng hết sức mình để bỏ lại bộ da chạy trốn. Khi ông tìm thấy nơi con chồn ở, lại gần thì phát hiện con chồn đã chết, nằm ở trong hang, mà con của nó đang bú sữa của con chồn. Chúng ta cũng thấy được, động vật cũng có tình cảm cha mẹ con cái, cũng yêu thương con cái chúng, còn biết hiếu thuận cha mẹ. Chúng ta nên tôn trọng, học tập theo chúng.

Bây giờ có nhiều người buôn bán động vật nhỏ, con trẻ nhìn thấy rất vui, mua về nhà chơi, kết quả sẽ thế nào? Đa phần là khiến cho chúng bị chết, chơi đùa khiến cho con vật chết, cũng không biết cho chúng ăn cái gì. Cho nên chúng ta cũng phải dạy con cái không được mua những động vật nhỏ, bởi vì chúng ta càng mua thì người khác càng bắt

về; chúng ta không mua thì những người buôn bán trái phép sẽ không có lợi nhuận, thì họ sẽ không làm chuyện như vậy nữa.

Ở Sán Đầu là nơi giáp biển nên hải sản rất nhiều, nghiệp sát cũng rất nặng. Ở Sán Đầu có một quán chay tên là Giác Tây Viên, mục đích ban đầu khi mở quán này là hi vọng có nhiều người ăn chay hơn, không sát sanh nữa, mà cũng hi vọng có nhiều người biết đến Phật pháp hơn, có thể phá mê khai ngộ. Bởi vì lí do này mà mở quán chay. Một đĩa cơm chỉ tốn ba đồng là có thể ăn no, mà món ăn có tới mấy chục món, ai tới ăn cũng vô cùng vui vẻ, họ cũng thường thay đổi món ăn. Dự định ban đầu của họ là một tháng sẽ lỗ khoảng mấy chục ngàn đồng, ít ra có thể khiến nhiều người ăn chay, không ăn thịt, lại được biết đến Phật pháp, biết đến học vấn của Thánh Hiền. Họ dự tính nếu như một ngày có năm trăm người tới ăn, có năm mươi người cầm sách mang về, có năm người đọc, có một người đọc xong tiếp nhận, vậy thì cũng đáng giá. Nếu như người đọc xong chịu tiếp nhận, sau đó vãng sanh thành Phật, vậy thì tiệm của họ đã kiếm lời rồi. Mang theo tâm suy nghĩ cho chúng sanh như vậy để khai trương quán.

Tuần trước còn miễn phí cúng dường cho mọi người tới ăn, một ngày có một hai ngàn người tới. Kết quả là từ hôm khai trương đến nay không thua lỗ mà còn có lời. Một buổi có khoảng năm trăm người tới ăn cơm, hơn nữa không chỉ là người đạo Phật tới ăn, bởi vì họ thiết kế quán ăn rất đẹp, trên tường có treo lời dạy của đạo Cơ Đốc, đạo Hồi, còn có quan niệm văn hóa đa nguyên của sư trưởng nữa. Cho nên rất nhiều người theo đạo Cơ Đốc sau khi họp xong, mấy chục người cùng tới quán ăn của họ dùng bữa. Bởi vì có nhiều người tới ăn, thu nhập của họ cũng giúp duy trì quán, mà số tiền dư ra có thể làm ba việc. Thứ nhất là định kì đi phóng sanh, phần tiền lời đầu tiên mang đi phóng sanh, thứ hai là đi in kinh sách đạo Phật, kinh sách Thánh Hiền, thứ ba là đi thăm người già yếu, cô quả và trẻ em, nhưng người nghèo khó ở địa phương.

Người bình thường cảm thấy mỗi làm ăn như vậy có thể làm không, nếu như là bạn, bạn có dám làm không? Nếu là doanh nhân bình thường khi nghe được như vậy sẽ nói: kinh doanh như vậy chắc chắn sẽ lỗ vốn. **Nhưng mà chúng ta không thể tùy thuận theo cách nhìn của thế gian, phải tùy thuận theo chân lý, càng bố thí thì đạt được càng nhiều.** Nếu họ gặp được những người lang thang thì cũng sẽ miễn phí cung cấp đồ ăn, mà đồ ăn cho những người lang thang ăn không phải là đồ thừa, mà mức đồ ăn mới đưa cho họ ăn; đây thật sự là tu tâm bình đẳng, tâm không phân biệt cao thấp. Quan chức địa phương cũng tới chỗ họ ăn cơm, sau đó nói với họ chuyện họ đang làm là chuyện tốt, mang lại phúc lợi cho xã hội. Tỷ lệ người phạm tội ở chỗ họ đã giảm xuống rõ rệt.

Có một số học sinh cấp hai, cấp ba tới ăn cơm, sau khi ăn xong còn xắn tay áo lên đi vào phòng bếp giúp đỡ rửa chén, phong khí thiện lương thực sự có thể không ngừng được tạo ra. Còn có một chú tài xế taxi miễn phí giúp chở pháp bảo, chỉ cần chở pháp bảo thì gọi điện thoại cho chú là chú sẽ tới. Mỗi ngày chú tài xế còn đóng góp mười đồng để làm chuyện tốt này, phía sau xe taxi của chú cũng để một số pháp bảo của sư trưởng, chỉ cần khách ngồi xe nào có hứng thú thì chú sẽ chuyển pháp luân trong xe taxi của mình, phổ biến rộng rãi cho người biết. Cho nên trên thế gian này đích thực có rất nhiều việc cần làm, cần chúng ta dẫn đầu làm. **Sư trưởng cũng dạy chúng ta, chuyện người khác muốn làm thì nhường cho họ làm, chuyện người khác không làm, chuyện thiếu người làm thì chúng ta phải chủ động dẫn đầu làm.** Chúng ta hộ trì chúng sanh không tạo sát nghiệp nữa, đồng thời cũng để cho càng nhiều người gặp được pháp duyên trăm ngàn vạn kiếp khó gặp được này, tin rằng quán ăn của họ sẽ càng ngày càng phát triển tốt. Tôi nghe nói đã mở chi nhánh ở Malaysia rồi, chuyện tốt này hi vọng mọi người chung tay góp sức, phải tin rằng “người có nguyện vọng thiện thì ông trời ắt thành toàn”.

Đối với động vật phải yêu thương bảo hộ, đối với thực vật cũng nên trân trọng, thực ra sanh mạng của tất cả sinh vật và con người chúng ta là một thể. Vừa rồi có một con ruồi bay qua, đột nhiên làm tôi nhớ tới, lúc tôi đi giảng ở miền núi, trên núi có muỗi. Chúng ta học Phật biết được rằng “hết thảy chúng sanh đều có đức tướng trí huệ của Như Lai”, bạn giết chết một con muỗi, cũng là giết một vị Phật, phải đối xử bình đẳng với chúng, chúng ta phải hoan hỷ cúng dường chúng. Có điều lúc đó tôi còn chưa biết cô Dương, cô Dương nói có thể nói chuyện với các bạn muỗi, nói chúng đừng cắn cô ở những nơi mà lộ ra khiến cô mất mặt, phải cắn ở nơi không ai nhìn thấy. Qua nhiên hôm sau tỉnh dậy bị cắn ở đây, còn bị cắn ở chỗ mắt kính che mắt, đeo kính lên sẽ không bị ai nhìn thấy, còn cắn ở chỗ lông mày, thật sự dễ thương lượng, “Thành tâm thành ý, vàng đá cũng tan”. Còn có một lần khách tới nhà cô chơi, cô nói với các bạn muỗi rằng: đây là khách của tôi, các bạn không được cắn họ, muốn cắn chỉ có thể cắn tôi. Hôm sau hỏi khách rằng: tôi qua ngủ ngon không? Khách nói ngủ rất ngon.

Lúc bị muỗi cắn tôi bắt đầu niệm Phật, quán tưởng Phật quang chiếu vào chúng, sau đó tôi khuyên chúng: bạn vốn có bản tánh chân như, đừng để cho chính mình đọa lạc như vậy. Kết quả là khi bạn không đụng tới chúng, chúng sẽ hút máu rất thoải mái, một lần hút no, sau đó bay đi cũng không khiến tôi ngứa lắm; bởi vì khi bạn sợ hãi, bạn cũng làm chúng giật mình, như vậy sẽ càng ngứa hơn. Sau khi hút máu xong, bạn muỗi rất tự tại đậu trên tường phòng tôi. Lúc tôi giảng xong trở về phòng cũng nhìn bạn ấy, chúc phúc cho bạn ấy. Hai ngày sau bạn ấy vẫn đậu ở chỗ đó, tôi thấy khó hiểu, hai ngày không cử động, đi tới nhìn một chút thì bạn ấy đã chết rồi, hơn nữa vẫn còn dính vào bức tường.

Tôi thật sự hi vọng bạn ấy vắng sanh tới thế giới Tây Phương Cực Lạc, như vậy khi tôi vắng sanh sẽ có người nắm lấy tay phải của tôi, tôi lại tìm một người nắm lấy tay trái của tôi nữa.

Bởi vì ở trên núi cho nên có rất nhiều chim, bởi vì cửa kính trong suốt, nên có rất nhiều bạn chim không biết chỗ đó có kính, dùng tốc độ rất nhanh đâm thẳng vào kính, vì đâm mạnh quá mà mất mạng. Các em học sinh trong trường đều biết tôi học Phật, chỉ cần thấy thi thể chim thì sẽ có năm ba bạn nhỏ mau chóng chạy tới đưa thi thể chim cho tôi. Chúng ta cũng biết, khi con người tắt thở, linh hồn cần tám đến mười hai tiếng mới rời khỏi thể xác, nhưng mà tôi không biết chim thì cần mấy tiếng mới rời khỏi thể xác. Nhưng khi tôi cầm lấy thi thể chim vẫn còn ấm, tôi mau chóng trở về phòng, đặt thi thể bên cạnh máy niệm Phật, bắt đầu trợ niệm giúp cho bạn chim. Sau khi niệm xong tôi còn phải lên lớp dạy, sau khi trở về nếu có thời gian tôi sẽ mau chóng trợ niệm giúp bạn ấy, chim sau khi chết thì toàn thân thường cứng đờ, nhưng sau khi trợ niệm mấy tiếng đồng hồ, thi thể của bạn ấy mềm mại, sau khi thi thể mềm mại thì tôi mới mang đi chôn. Từ động vật mà chúng ta hiểu được, đều có linh hồn, có tri giác, chúng ta phải dùng tâm bình đẳng để đối xử với chúng.

Mọi người trở về đừng đi tìm thi thể của động vật về trợ niệm đó, tùy duyên là được. **Có điều Phật pháp cũng phải dựa vào chúng ta ấn chứng, tín giải hành chứng. Khi chúng ta ấn chứng được điểm này sẽ không còn khinh thường tất cả chúng sanh, thậm chí là đối với cây cỏ hoa lá cũng phải cung kính.** Chúng ta cũng từng nghe một câu chuyện của cô Trần Hiếu Húc, có một hôm cô cùng chồng đi ngủ thì cảm thấy bầu không khí trong phòng là lạ, cô liền nói “nếu có vị quý thần nào ở đây thì vui lòng khiến cho đèn điện chớp một chút để chúng tôi biết, sau đó không bao lâu đèn điện thật sự chớp nháy, hai vợ chồng cô khá lo lắng, sau đó nói nếu cần chúng tôi giúp đỡ chuyện gì thì hãy báo mộng cho chúng tôi”. Tối hôm đó nằm mơ thấy rất nhiều âm thanh của trẻ nhỏ, nói rằng chúng là thần cỏ ở trước nhà cô, bởi vì sắp bị khô héo nên hi vọng cô tưới nước giúp. Ngày hôm sau cô ra khỏi nhà, quả nhiên hoa trong vườn nhà cô đều nở rất đẹp, nhưng mà cỏ thì sắp héo chết. Bởi vì cha cô chỉ tưới cho hoa chứ không tưới cho cỏ, cô mau chóng tưới cho đám cỏ, cha cô ở bên cạnh còn nói: đừng tưới nữa, tưới cho cỏ làm gì? Cây cỏ hoa lá có thể cũng sẽ có thần cây, thần hoa sống trong đó, vạn vật trong trời đất có thể đều có thần linh sống ở trong đó. Chúng ta đọc Kinh Địa Tạng cũng sẽ hiểu được, thần núi, thần biển, thần cây, thần sông ngòi, thần lúa mạ, đối với hết thảy vạn vật nên dùng tâm cung kính, không được khinh thường. Bạn xem con trẻ đến với thế giới tự nhiên mà ồn ào huyên náo, như vậy là không cung kính với thần linh, như vậy không tốt. Chúng ta cũng từng thấy có đứa trẻ cảm thấy chơi vui, cầm gậy gỗ đánh vào thân cây. Mọi người

cảm thấy nên làm thế nào? Đây là cơ hội giáo dục, cũng nên dẫn dắt chúng, lúc này bạn đi tới nói: sao có thể đánh cây như vậy, nghịch ngợm quá! Chúng liền bỏ chạy, lần sau chúng còn làm vậy không? Lần sau chúng sẽ lợi hại hơn, lúc người khác không nhìn thấy sẽ đánh. Cho nên phải dạy chúng hiểu được giá trị của cây cối thì chúng mới không phá hoại.

Trong lúc dạy học cũng có thể nói với học sinh, con người ba ngày không ăn cơm sẽ không bị đói chết, nhưng mà chỉ cần ba đến năm phút không có một thứ thì liền không còn mạng nữa. Đó là thứ gì? Không khí. Thứ quan trọng nhất trong không khí là gì? Oxy. Vậy oxy từ đâu mà có? Nhờ vào thực vật quang hợp. Mỗi ngày cây cối cung cấp cho các em thứ quan trọng nhất, lúc nào chúng cũng đang bảo vệ tính mạng của em, là người cứu mạng em, tại sao em có thể lấy gậy đánh người cứu mạng mình? Vậy thì thật vong ân phụ nghĩa. Khi chúng ta dẫn dắt như vậy, để chúng hiểu được thực vật có liên quan mật thiết đến chúng, không nên làm tổn hại, phá hoại thực vật. Chúng ta cần phải dẫn dắt từng bước một. “Phiếm ái chúng”, phải yêu thương tất cả chúng sanh. Chúng ta cùng nhau đọc câu đầu tiên:

“Phàm là người - đều yêu thương - che cùng trời - ở cùng đất”

Loài người chúng ta cùng sống giữa trời đất này, vạn vật cũng cùng sống giữa trời đất này, đều nhờ vào đất mẹ nuôi dưỡng mới có thể sinh tồn. Cho nên khi chúng ta thực sự yêu thương bảo vệ vạn vật thì cũng đã làm được hiếu và đễ. Khi chúng ta yêu thương bảo vệ vạn vật, không phá hoại tự nhiên, phá hoại trái đất, trái đất cũng giống như người mẹ vậy, vạn vật mà mẹ trái đất nuôi dưỡng ra cũng giống như anh chị em, như vậy chúng ta cũng thực hành viên mãn Hiếu Đễ. Đức Phật trong Kinh Vô Lượng Thọ cũng kì vọng chúng ta

“Thường vận từ tâm cứu hữu tình,

Độ tận vô biên chúng sanh khổ

Con nguyện quyết định kiên cố tu

Xin Phật thánh trí chúng biết cho

Dù cho thân ở trong các khổ

Nguyện tâm như vậy thế không thoái.”

Phật A Di Đà từng khế nhập rằng ngài và chúng sanh là một thể, cho nên lúc nào ngài cũng “vô duyên đại từ, đồng thể đại bi”, lo sợ hết thảy vạn vật chịu khổ, đọa lạc. Chúng ta nếu như đã dựa vào kinh Vô Lượng Thọ, thì cũng phải học theo sự hành trì của đức Phật A Di Đà, phải tận lực yêu thương bảo vệ hết thảy chúng sanh, hi vọng chúng sanh đều có thể phá mê khai ngộ.

Đối với các loài bò bay máy cưa chúng ta cũng nên quan tâm, nếu như có duyên với chúng ta thì mau chóng giúp chúng quy y, niệm Phật chúc phúc cho chúng, hồi hướng cho chúng. Tôi từng gặp qua một chú chó, khi tôi đang đọc tụng kinh điển, chú chó chạy tới bên cạnh. Khi tôi gõ khánh thì nó ngẩng đầu lên bắt đầu tru, nghe tiếng tru có thể biết được nó rất cung kính, mà mỗi ngày đều tới tham dự thời khóa chưa hề vắng mặt. Có lần hình như quên mất thời gian, nghe chúng tôi gõ khánh, đột nhiên nó cảm giác được mình tới trễ nên đã tru lên rất bi ai, vừa chạy vừa tru lên như vậy. Cho nên tu hành thực sự là việc từ vô thủy kiếp tới nay, tại sao tu hành tu đến sau cùng lại đọa vào súc sanh đạo?

Con chó này cũng rất có phước báo, đến chùa ở không phải lo lắng ngày ba bữa ăn, mà nó cũng rất có thiện căn, ăn chay cùng chúng tôi, không kén ăn. Có một khoảng thời gian đến kì động dục của chúng, rất nhiều chó đực vây quanh tranh giành một con chó cái, cắn nhau rất thê thảm, khi nó trở về chùa thì thấy miệng nó bị rách. Nó là huynh đệ của tôi, tôi phải có trách nhiệm “Cùng khuyến thiện - cùng lập đức - lỗi không ngăn - đôi bên sai”, tôi gọi nó tới, mắng nó một trận: còn chưa hiểu tại sao mình rơi vào súc sinh đạo hay sao, thật là quá ngu si! Khi tôi nói như vậy, ánh mắt của nó tỏ vẻ hổ thẹn, đầu cúi thấp. **Thực ra chúng sanh rất đáng thương, tập tánh quá nặng, chính mình biết rõ là không đúng, nhưng mà rất khó để sửa được. Cho nên phải có thiện tri thức khuyến bảo, phải có một nhóm thiện hữu để nương tựa.** Chúng ta cũng phải tùy phận tùy duyên mà giúp đỡ, hỗ trợ. Chúng ta cùng xem câu tiếp theo:

“Người hạnh cao - danh tự cao - mọi người trọng - không bề ngoài; Người tài năng - tiếng tự cao - được người phục - chẳng do khoe”.

Một người có đức hạnh, tự nhiên thì danh xứng với thực. “Cây đào cây mận không nói lời nào mà dưới gốc cây tự tạo thành một con đường nhỏ”¹. Đức hạnh tự nhiên sẽ chiêu cảm rất nhiều người có tâm muốn học tập chủ động tới học theo họ. Vị Thánh Hiền mà chúng ta tôn trọng nhất đó là Khổng lão phu tử, phu tử tại sao đáng để chúng ta tôn trọng? Chúng ta phải hiểu được phu tử có cái tâm như thế nào mới khiến cho mọi người tôn trọng ngài? **Phu tử từng nói ngài có bốn việc lo lắng, “đức hạnh chẳng**

¹ Tạm tương đương với ý nghĩa “hữu xạ tự nhiên hương”

lo tu, học rồi mà chẳng dạy, nghe điều nghĩa chẳng làm, sai lầm không chịu sửa, ấy là điều ta lo". Mỗi ngày phu tử đều lo lắng đức hạnh của mình không tăng trưởng, đạo lý mình lãnh hội được không khiến cho học trò và chúng sanh đạt được lợi ích. Điều hay chẳng làm, khi ngài nghe được chuyện đạo nghĩa mà không làm ngay lập tức thì liền cảm thấy không thoải mái. Sai lầm không sửa, khi ngài biết được chỗ chưa tốt của chính mình thì phải mau chóng sửa đổi, nếu không ngài sẽ cảm thấy đau buồn. Đây là chuyện mà mỗi ngày phu tử âu lo.

Chuyện mọi người âu lo có giống với phu tử không? Qua đó chúng ta hiểu được, tại sao phu tử đáng để chúng ta tôn kính, niệm niệm đều tự thực hành rồi giáo hóa người khác, tự khắc chế mình cho phù hợp với lễ giáo. **“Học để đối trị tập tánh của chính mình, dạy để thành tựu giúp người”, chỉ có thông qua giáo dục mới có thể thực sự giải quyết triệt để vấn đề trong cuộc đời của một người.** Cho nên Phu tử mới nói **“học mà chẳng dạy” là không được, chỉ có giáo dục mới thực sự giúp được người khác một cách triệt để.** Khi chúng ta có cái tâm như vậy để đối nhân xử thế, tin rằng có thể tăng trưởng đức hạnh, cũng nhận được sự tôn trọng của người khác giành cho chúng ta; tuyệt đối không phải bởi vì ngoại hình đẹp trai, “không bề ngoài”. Người trẻ tuổi hiện nay đều coi ai làm thần tượng? Là người nào có ngoại hình đẹp trai, cho nên thanh thiếu niên hiện nay thân thiết với diễn viên điện ảnh, không thân thiết với cha mẹ, đây đều là do chúng chưa có cơ duyên biết tới giáo dục Thánh Hiền.

Giáo dục hiện nay không thể chậm trễ, nếu không nhận thức của con trẻ sẽ lệch lạc. Từ chỗ này chúng ta hiểu được, phổ biến văn hóa truyền thống cũng không được chậm trễ. Trong một buổi giảng cho học sinh trung học, tôi cũng cảm nhận được các em học sinh rất thiện lương, khi chúng thấy chúng tôi tình nguyện tới giảng miễn phí liền rơi nước mắt. Còn có một số em sau khi nghe xong, nghe các em chia sẻ mà chúng tôi cũng rất kinh ngạc, có mấy em cầm micro đều nói: hôm nay em nghe xong mới sâu sắc cảm nhận được em không hiếu thuận cha mẹ, sau này nhất định em sẽ cố gắng hiếu thuận cha mẹ hơn. Thiện căn rất dễ dàng khơi gợi, chúng ta nhất định phải mau chóng tận tâm tận lực xoay chuyển phong khí của xã hội.

“Người tài năng - tiếng tự cao - được người phục - chẳng do khoe”, “tài” là tài năng, mà tài năng cũng phải xây dựng trên nền tảng đức hạnh, đức đặt ở phía trước, tài đặt ở phía sau. Bởi vì chúng ta phát hiện rất nhiều nhân tài có học vấn cao nhưng lại không có đức hạnh, làm ra chuyện phạm pháp, phạm tội, tạo ra tầm ảnh hưởng rất lớn. Cho nên đức tài vẹn toàn, “đức” nhất định phải đặt ở phía trước, thì tài này mới lợi ích cho người, lợi ích cho mình. Tiết học hôm nay tới đây thôi, cảm ơn mọi người.